

Мусулмон одам азоннинг овозидан баҳра олади | Ҳадис дарслари (305-дарс)

Image not found or type unknown

19:00 / 30.10.2024 2567

رَأَجُّنَا لِي نَبْنُمِ أَرْمَانَع
لَوْطَانُمِ يَتِيَبْنَا كُنْتَلَاق
نَاكَو، دِجْسَمَلَا لَوْحِ تِيَب
رَجْفَلَا هِيَلَعُ نَدُّوِي لَالِب

دُوَادُ وَبَأْ هَاوَرُ

Бани нажжорлик бир аёл розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Менинг уйим масжид атрофидаги энг баланд уй эди. Билол Бомдоднинг азони унинг устига чиқиб айтар эди».

Абу Довуд ривоят қилган.

Шарҳ: Бундан азонни иложи борича узоққа етказиш учун ҳаракат қилиш лозимлиги билинади. Шунинг учун ҳам мусулмонлар доимо ушбу мақсадда керакли чоралар кўриб келишган. Мусулмон оламидаги сон-саноксиз баланд миноралар, мезаналар шу мақсадда барпо этилган. Ҳозирги замонавий қулайликлардан ҳам унумли фойдаланишмоқда. Мусулмон одам азоннинг овозидан баҳра олади, у қанча баланд бўлса, узоққа етса, шунча хурсанд бўлади.

هُلِّلَا يَضْرَعُ فِي حُجَّيْ بَأْ نَع
نَّذُوِيْ اَلْبُتِّيْ اَرْتَاقُ هُنَع
اِنَّ هَهُ اَفْعُبْتِيْ وَرُوْدِيْ
هَيَنْدَا يِفْ اَعْبُصْ اَو اِنَّ هَهُ
هُلِّلَا يَلَّصْ هَلِّلَا لُوسَرُو
هَلِّهَّبُّقْ يِفْ مَلَّسْ وَهَيَلَّع
لَلْبَجَّخَفْ مَدَا نَمَّ اَرْمَح

اَهَزَكَ رَفِةَ زَنْغَلِ ابِ هَيْدَي نَيْبِ
اَهَيْلِ اِيْلَصَفِ اَخَطْبُ لاي فِ
هَلْ لاي اِيْلَصِ هَلْ لاي لُوسِرِ
نَيْبِ رُمَي مَلَسَوِ هَيْلَعِ
هَيْلَعِ وُ رَامْ خُلْ اَوْ بَلْ كُلْ اِهَيْدَي
اِيْلِ اِرْطَنَ اِيْنَاكْ اِزْمَحْ هَلْحِ
هَيْ اَوْرِ يَفَوِ هَيْ قِ اسِ قِ يَرْبِ
اِيْلَعِ يَحِ « غَلَبِ اَمَلِ فِ
« حِ اَلْ فُلْ اِيْلَعِ يَحِ هَيْ اَلْ صِلْ اِ
اَلْ اَمِ شَوِ اَنْ يَمَي هَقْنُ عِ يَوْلِ
هَسْمِ خُلْ اِهْ اَوْرِ رَدْتْ سَيِ مَلَوِ
يِ ذِمْرْتْ لَلْ هُظْفَلَوِ

Абу Жуҳайфа розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Билолнинг айланиб юриб, азон айтаётганини кўрдим. У оғзини у ёққа, бу ёққа бурар, икки бармоғи қулоғида эди. Расулуллоҳ

соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлсалар ошланган теридан қилинган қизил қапада эдилар. Бас, Билол у зотнинг олдиларига аназани (асони) кўтариб чиқиб, яланглик жойга санчди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унга қараб намоз ўқидилар. Олдиларидан ит, эшак ўтиб турар эди. У зотнинг устларида қизил кийим бор эди. Мен у зотнинг оппоқ болдирларини кўриб турар эдим».

Бошқа бир ривоятда:

«Ҳайя ўалас-солаҳ, ҳайя ўалал-фалаҳ»га етганида бўйнини ўнгга, чапга бурди, айланмади», дейилган.

Бешовларидан ривоят қилинган. Лафз Термизийники.

Ровийнинг **«Билолнинг айланиб юриб»** дегани «бир жойдан иккинчи жойга кўчиб» деган маънодадир. Чунки азон қиблага қараб айтилади, орқага айланиб бўлмайди.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Азонни кўпчилик эшитиши учун бир жойдан иккинчи жойга ўтиб юриб, айтиш мумкинлиги.
2. Шу мақсадда муаззин оғзини у ёққа, бу ёққа буриши мумкинлиги.
3. Муаззин овози яхши чиқиши учун бармоғини қулоғига тикиб олса яхши бўлиши.
4. Ошланган теридан қилинган қапада ўтириш мумкинлиги.
5. Ҳазрати Билол розияллоҳу анҳунинг фазллари.
6. Яланглик жойда намоз ўқиганда имомнинг қаршисига асо ёки шунга ўхшаш нарсани тўсиқ қилиб қўйиш кераклиги.
7. Олдида тўсиқ бор намозхоннинг қаршисидан ўтган нарса унинг намозини бузмаслиги.
8. Қизил ранг кийим кийиш мумкинлиги.
9. Намозда болдирлар очиқ бўлиши мумкинлиги.

10. Муаззин «Ҳайя ғалас-салоҳ»га етганида бўйнини ўнг томонга, «Ҳайя ғалал-фалаҳ»га етганида чап томонга буриши.

11. Муаззин азон пайтида танасини айлантирмаслиги.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.